



OTTHONUNK

KŐBŐL,

VÍZBŐL,

SZERETETBŐL

XXII. ORSZÁGOS FŐÉPÍTÉSZI KONFERENCIA

2017. AUGUSZTUS 23-25. TATA

CSALÁD A VÁROSBAN



A Magyar Művészeti Akadémia, a Nemzeti Kulturális Alap és Tata Város Önkormányzatának támogatásával valósult meg.



főszponzorok:



szponzorok:





OTTHONUNK

KŐBŐL,

VÍZBŐL,

SZERETETBŐL

XXII. ORSZÁGOS FŐÉPÍTÉSZI KONFERENCIA

2017. AUGUSZTUS 23-25. TATA

CSALÁD A VÁROSBAN

VÉDNÖK: FÜLEKY ZSOLT

ÉPÍTÉSZETI ÉS ÉPÍTÉSÜGYI HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

RENDEZŐK: MAGYAR FŐÉPÍTÉSZEK – ORSZÁGOS FŐÉPÍTÉSZI KOLLÉGIUM –
EGYESÜLET

TATA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

DUNA-GERECSE TURISZTIKAI NONPROFIT KFT

TÁRSRENDEZŐK: MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE

MAGYAR URBANISZTIKAI TÁRSASÁG

MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA

TOVÁBBI
INFORMÁCIÓ:

e-mail:

konferencia@foepiteszek.hu

foktata2017@gmail.com

telefon:

Árendásné Bódis Kinga

+36-30-658-3533

a konferencia honlapja

www.fok.tata.hu

BEVEZETŐ

Az ország önkormányzati és állami főépítészei saját kezdeményezésükre 1996-tól évente más és más városban rendezik meg nagy sikerrel az Országos Főépítészeti Konferenciát. Ez évben 2017. augusztus 23-25. között **Tatán** kerül megrendezésre a **XXII. Országos Főépítészeti Konferencia** a Magyar Főépítészek – Országos Főépítészeti Kollégium – Egyesület, valamint Tata Város Önkormányzata szervezésében.

Tatának fél évezredes gyakorlata van „konferencia” rendezésében, hiszen II. Ulászló magyar király 1510-ben Tatán tartotta az országgyűlést a hazai nemesség és külföldi követek részvételével.

Már akkor is „jó hely” lehetett Tata, hiszen Ulászló elődei Zsigmond és Mátyás kedvenc pihenőhelye volt a kristályos források városa.

A királyok után az 1700-as évek hoztak új fényt a településre az Esterházyak tevékenysége nyomán. Ekkor alakult ki – Fellner Jakab munkássága nyomán – a város barokk arculata.

Ferenc magyar király 1809-ben a franciáktól elszenvedett győri vereség után udvarával két hónapig „jó helyen”, Tatán, a grófi kastélyban tartózkodott. Itt írta alá 1809. október 14-én a schönbrunni békét.

Az Esterházyak is jól érezték itt magukat, hiszen lóverseny pályát építettek és lóversenyeket szerveztek, kőszínházat építettek, szabadtéri színházat működtettek az általuk létrehozott Angolkertben, ahova a fővárosból is jártak szórakozni.

Vonzó volt és vonzó most is az itt lakóknak: szépen gyarapodott a város lakossága és a mai kedvezőtlen hazai demográfiai tendenciák mellett sem fogy a népesség Tatán.



Aki nem tudja, hogy létezik egy Tata nevű település és olvasna róla, azt hihetné, hogy egy fiktív mintatelepülés (mint Magyarszéphely), hiszen itt mindenből van több-kevesebb, ami kell egy településre: építészeti örökség, természeti kincsek: erdők, tavak, patakok, kulturális hagyományok, mozgalmas sport és művészeti tevékenység, mezőgazdaság és ipar, versenyképes alap- és középfokú oktatás, jó közlekedési feltételek (vasút, autópálya), szervesen együttműködő kistérség.

A Konferencia arra keresi a választ, hogy hogyan biztosítható vonzó élettér a településen élők, a családok, a közösségek számára.

Ha már a belbecs megvan és jól működik, akkor a kulcsín is fontossá válik. A főépítész egyik legfontosabb feladata ennek az összhangnak a magas színvonalú szakmai támogatása, melynek még jobb művelését kívánja segíteni az idei konferencia.

Isten hozta Önöket Tatán!

Michl József
polgármester



A KONFERENCIA PROGRAMJA

1.NAP		
2016. augusztus 23.		
szerda		
	KONFERENCIA	CSALÁD
11.00	regisztráció	Pálma Rendezvényház előterében
12.00	ebéd	Kristály Imperial Hotel
13.30	ELSŐ KÖSZÖNTÉS	<p>Michl József Tata Város polgármestere Bencsik János országgyűlési képviselő dr. Kancz Csaba kormány megbízott Salamin Ferenc, az Országos Főépítész Kollégium elnöke Krizsán András DLA, a Magyar Építőművészek Szövetségének elnöke Körmendy Imre, a Magyar Urbanisztikai Társaság elnöke</p> <p>• FAKULTATÍV PROGRAMAJÁNLAT (előzetes regisztrációt és befizetést nem igényelnek):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sétahajózás az Öreg-tavon a menetrend szerinti kishajóval Indulás: Szent János-kikötő 15⁰⁰, 17⁰⁰, 18⁰⁰; Építők parkja kikötő: 15³⁰, 17³⁰, 18³⁰ feln 900 Ft, gyer 800 Ft • Tatai Fényes Tanösvény Kedvezményes konferencia belépő: feln 700 Ft, gyer 500 Ft Nyitva: 10⁰⁰-19⁰⁰ (belépés 18⁰⁰-ig) • Angolpark és Esterházy Nyári Lak-Kiskastély Kiskastélyba kedvezményes konferencia belépő: feln 640 Ft, diák 480 Ft Nyitva: 10⁰⁰-18⁰⁰
13.45	szponzorok előadásai	<p>13.45 Eurocell Kft 13.55 Lasselsberger-Knauf Kft 14.05 Wienerberger Kft</p>
14.30		szálláshelyek elfoglalása
16.00	VÁROSNÉZÉS	<p>Királyok és grófok öröksége Tatán - Séta a tatai vártól az Országgyűlés téren és az Angolparkon át a Pezsgőgyárig. Indulás: Várudvar (3 csoport, 3 idegenvezető)</p>
20.00	vacsora	Pezsgőgyár, gulyás-sütögetős vendéglátás, borkóstoló - válogatás a neszélyi borvidék boraiból, zene

2.NAP 2016. augusztus 24. csütörtök		KONFERENCIA	CSALÁD
8.00	regisztráció	Pálma Rendezvényház	FAKULTATÍV
9.00	PLENÁRIS ÜLÉS Himnusz köszöntő megnyitó	Salamin Ferenc, az OFK elnöke dr. Hajnóczi Péter, a Magyar Építész Kamara elnöke	PROGRAMAJÁNLATOK (előzetes regisztrációhoz és részvételi díjhoz kötött): •KERÉKPÁROS TÚRA kísérővel a Duna mentén (Tata – Dunaalmás – Neszmély) +látogatás a neszmélyi Sertésvölgyben +Méricske Mérleg és Méréstörténeti Gyűjtemény +kis helyi termék kóstoló
9.15		AZ ÖRÖKSÉG MINDANNYIUNKÉ Michl József, Tata Város polgármestere:	
9.30		TATA, A CSALÁDBARÁT VÁROS Kiss Zsolt, Tata főépítésze	
9.45		CSALÁDBARÁT TÁRSADALMI ÉS VÁROSI INNOVÁCIÓK Dr. Orbán Annamária, közgazdász	
10.15	kávészünet		Indulás: Új Kajakház Ökoturisztikai Központ Tata
11.00	főszponzorok előadása	11.00 Fakro Kft 11.10 MindiGIS Kft	Időtartam: cca 3 óra Részvételi díj: 1500 Ft
11.15		ZÖLD VÁROS Bardóczi Sándor, tájépítész	•BUSZOS KIRÁNDULÁS a Gerecse szívébe (Tata - Malom-völgy Tardos – Arborétum Agostyán – Ökofalu Agostyán) Indulás: Forrás Ház-Tata előtti buszmegálló Időtartam: cca 4 óra Részvételi díj: felnőtt 2500 Ft, gyermek 1000 Ft
11.45		CSALÁDBARÁT VÁROS Körmendy Imre, urbanista	
12.15	DÍJÁTADÁS FŐÉPÍTÉSZI ÉLETMŰ DÍJ ÉV FŐÉPÍTÉSZE DÍJ ÉS EGYÉNI HILD DÍJ	a díjakat átadja: Michl József, Tata Város polgármestere Salamin Ferenc, az OFK elnöke Kiss Zsolt, Tata főépítésze Körmendy Imre, a MUT elnöke Fejérdy Tamás az ICOMOS MNB elnöke	
13.00	sajtótájékoztató	<i>külön meghívó szerint</i>	

13.15	ebéd	Kristály Imperial Hotel	
14.15	SZEKCIÓÜLÉS 1. Pálma Rendezvényház	DJP 2.0 OKOS VÁROS Kiss Zsolt, Tata Város főépítésze dr. Gál András Levente, DJP állandó szakértő	FAKULTATÍV PROGRAMAJÁNLAT (előzetes regisztrációt és befizetést nem igényel): • Fényes Strandfürdő Kedvezményes konferencia belépőjegy: felnőtt 750 Ft, gyermek 200 Ft Nyitva: 10 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ • Tatai Fényes Tanösvény Kedvezményes konferencia belépőjegy: felnőtt 700 Ft, gyermek 500 Ft Nyitva: 10 ⁰⁰ -19 ⁰⁰ (belépés 18 ⁰⁰ -ig)
	SZEKCIÓÜLÉS 2. Pálma Rendezvényház	NÉPESSÉG CSÖKKENÉS - CSALÁDTÁMOGATÁS dr. Váralljai Csocsány Jenő, egyetemi tanár MIÉRT, MIT ÉS HOGYAN? CSALÁDBARÁT TEREK, LAKÁSOK, FUNKCIÓK dr. Benda József, EKE OFI tudományos főmunkatárs	
	SZEKCIÓÜLÉS 3. Új Kajakház Ökoturisztikai Központ	VÁROSBARÁT CSALÁD Magyar Urbanisztikai Társaság Körmendy Imre, urbanista Körmendy Imréné, építész TERMÉSZETALAPÚ MEGOLDÁSOKKAL AZ ÉLHETŐ VÁROSOKÉRT Szkordilisz Flóra a MUTK ügyvezetője	
16.30	VÁROSNÉZÉS	Az építőmester nyomában – Fellner Jakab uradalmi építőmester kézjegye Tatán Kisvonatos városnézés idegenvezetővel: Esterházy-kastélytól a Kossuth téren át (közben Fellner sírjának megkoszorúzása a Szent Kereszt Plébániatemplomban) a Kálvária-dombig	
18.00	GOLFÉLÉLTŐ	Old Lake Golf Club Golfélesztő és pályatúra program A programra jelentkezőket a városnéző program után a Kálvária-dombtól kisvonat viszi oda és vissza	
20.00	POLGÁRMESTERI FOGADÁS	Old Lake Golf Hotel, Bálterem Köszöntő Kulturális műsor helyi fellépővel Svédasztalos vacsora, zene, tánc	

3.NAP 2016. augusztus 25. péntek		KONFERENCIA	CSALÁD
9.00	MUNKAÉRTEKEZLET Pálma Rendezvényház	OFK elnökség beszámolója Szekcióvezetők beszámolója	FAKULTATÍV PROGRAMAJÁNLAT (előzetes regisztrációhoz kötött):
9.30	előadás	FŐÉPÍTÉSZEK, TAK, JÖVŐKÉP Fülek Zsolt helyettes államtitkár Kolossa József osztályvezető, Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkárság	<ul style="list-style-type: none"> •Sárkányhajózás az Öreg-tavon Időpont: 10⁰⁰ Részvételi díj: 1000 Ft FAKULTATÍV PROGRAMAJÁNLAT (előzetes regisztrációt nem igényel): •Tatai Fényes Tanösvény Kedvezményes belépő: feln 700 Ft, gyer 500 Ft Nyitva: 10⁰⁰-19⁰⁰ (belépés 18⁰⁰-ig) •Angolpark és Esterházy Nyári Lak-Kiskastély kedvezményes belépő: feln 640 Ft, diák 480 Ft Nyitva: 10⁰⁰-18⁰⁰ •Vármúzeum Belépő: felnőtt 800 Ft, kedvezményes 400 Ft Nyitva: 10⁰⁰-18⁰⁰ •Német Nemzetiségi Múzeum Belépő: felnőtt 400 Ft, kedvezményes 200 Ft Nyitva tartás: 9⁰⁰-14⁰⁰
11.30	VÁNDORZÁSZLÓ ÁTADÁSA	átadják: Michl József, Tata Város polgármestere Salamin Ferenc, az Országos Főépítési Kollégium elnöke Kiss Zsolt, Tata Város főépítésze átveszik: XXIII. Országos Főépítési Konferencia vendéglátó városának képviselői	
12.00	ebéd	Kristály Imperial Hotel	
13.00 -	FAKULTATÍV PROGRAM	Sárkányhajózás az Öreg-tavon, előzetes regisztrációhoz kötött Időpont: 14 ⁰⁰ , Részvételi díj: 1000 Ft Old Lake Kalandpark , regisztrációhoz nem kötött Belépő: felnőtt 2250 Ft, gyermek 1800 Ft Nyitva: 10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	

A programváltoztatás jogát fenntartjuk.

ELŐADÁSOK, SEKCIÓK TÉMÁI

CSALÁDBARÁT TÁRSADALMI ÉS VÁROSI INNOVÁCIÓK

INNOVATÍV JÁTSZÓTEREK, KÖZÖSSÉGI KERTEK

Orbán Annamária, PhD közgazdász

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, GTK Szociológia és Kommunikáció tanszék / Társadalmi és Térbeli Kutatások Központ; ÉPK / Urbanisztika tanszék

aorban@eik.bme.hu

Az előadás központi kérdése és témája összetett, támaszkodva az előadó korábbi, illetve jelenleg is folyamatban lévő, de összefüggő kutatásaira a fenntartható fejlődés, társadalmi-kulturális innovációk, városi zöld, családok intergenerációs együttműködése területén. Egyrészt hogyan és hol lehet az egyre sűrűbb, környezeti kihívásokkal küzdő, fizikai és társadalmi értelemben egyaránt – sokszor – igen nyomasztó és egészségtelen (nagy)városi környezetben megnyugvást, társaságot, közösséget vagy akár „boldogságot” találni? Másrészt milyen társadalmi-kulturális innovációkkal lehet a városokat jövőtudatos tervezéssel, illetve város rehabilitáció során élhetőbbé, fenntarthatóvá, szerethetővé tenni, – a mostani előadás kapcsán – kifejezetten a kisebb – és nagyobb gyermekes – családok számára. A bevezető elméleti keretekbe ágyazva két esettanulmányt fogunk bemutatni az innovatív játszóterekre és a közösségi kertekre hangolva.



Forrás: <http://www.varosikertek.hu>; www.elsokispestikert.hu

ZÖLD VÁROS

Bardóczi Sándor, tájépítész

Európán belül a városi lét jelentőségének növekedésével és a nehézipar kivándorlásával előtérbe kerültek az egészséges város, a kulturális városrehabilitáció, a fenntartható város, a zöld város jelszavak, amelyek mögött ott bújjik a szabadidős tevékenységek, a természet iránti vágy, a zöldfelület gyógyító, egészségmegőrző, ingatlanfelértékelő hatása is. Előadásom első felében rövid áttekintést adok a green city mozgalom, az európa zöld fővárosa kezdeményezés elméleti hátteréről, megvilágítom a trendeket elindító európai városrehabilitációk zöldfelületi aspektusait. Az előadás második felében azt kívánom elemezni, hogy Magyarországon milyen gátjai vannak a zöld város gondolat meggyökeresedésének, milyen adminisztratív lépéseket, jogi kereteket és terműfajokat kellene honosítani ennek a lemaradásnak a ledolgozáshoz s ebben milyen szerepe lehetne a főépítészek és a városi tájépítészek összehangolt csapatmunkájának. Már amennyiben léteznének városi tájépítészek.

CSALÁDBARÁT VÁROS

Magyar Urbanisztikai Társaság

Körmeny Imre, urbanista, a MUT elnöke

Miért pont a város és miért a család? Létre jöhet-e és működik-e a kölcsönösség? Az utóbbi években sok szó esik a családbarát városról. Foglalkozott e kérdéssel az EUKN, alapított ilyen díjat a Nagycsaládosok Országos Egyesülete, városok szerveztek tapasztaltcseréket (pl. Szeged és Parma). Ősi a gondolat, hogy olyan a család, mint a társadalom, illetve a társadalom működésének ősmintája a család. A kettő szoros kapcsolata már Cicero beszédeiben feltűnt, s a XX. század jeles személyisége, Chiara Lubich is erre hívta fel a figyelmet. Az előadás szempontokat ad a családbarát településfejlesztéshez és -rendezéshez, és délután a 3. szekcióban az előadó feleségével írt könyvecskéje kerül bemutatásra, amelyben családok tapasztalatait gyűjtötték csokorba: hogyan válhatunk sorsunk aktív irányítóivá s mások segítőivé.

1. szekció, Pálma Rendezvényház

DJP 2.0 OKOS VÁROS

Kiss Zsolt, Tata Város főépítésze

dr. Gál András Levente, DJP állandó szakértő

A konferencia témája a Család a városban címet viseli. A konferencia arra keresi a választ, hogy miként biztosítható vonzó élettér a településen élők, a családok, a közösségek számára.

Egyes elemzések szerint a Föld népességének 2/3-a 2050-re városlakó lesz, a jövő egyik fő gazdasági tényezője a város. A globális urbanizáció és környezeti kihívások kérdéseire az államok és az önkormányzatok nem tudnak egyedül válaszokat adni. A városok fejlesztésében és előbb-utóbb irányításában is egyre nagyobb részt vállalnak piaci szereplők és maguk a városlakók is.

Napjainkban a (nagy)városok fejlesztésének egyik legnépszerűbb modellje az okos város módszertan szerinti fejlesztés, amelynek lényege, hogy az informatikai és információ-technológiai tudást, fejlesztéseket a közösségi részvételre alapozva a város működtetésének szolgálatába adja az alábbi prioritások mentén:

- a) a szolgáltatások minőségének és hatékonyságának javítása,
- b) az energia és más erőforrások takarékosabb felhasználása,
- c) az állampolgárok bevonása és az életminőség javítása, végül, de nem utolsó sorban pedig
- d) gazdaságilag önfenntartó rendszerek megalkotása.

Hazánkban számos városban valósultak meg okos város témájú fejlesztések. Ezek alkalmanként inkább a forrásallokáció miatt kerültek ebbe a kategóriába, más esetekben valóban komplexebb, átgondolt célok mentén jöttek létre, elsősorban a közműfejlesztések, energetika, közlekedés és lakossági szolgáltatások, fogyasztói mérés területein.

Tapasztalatunk, hogy kevés kivételtől eltekintve a magyar közigazgatás önkormányzati ágazatában szolgálatot teljesítők számára alig értelmezhető az elsősorban a fejlesztő vállalatok, tanácsadók és kutatók által kidolgozott és rendszerbe foglalt „smart city” gondolat. Röviden kevés az összhang ezen új megközelítés és a városok, települések mindennapjait meghatározó napi ügymenet (pl. jegyzői feladat- és hatáskör, önkormányzati törvény) között.

A „közelítés” érdekében a magyar közigazgatás 2017. márciusában definíciót alkotott az „okos város”, „okos város módszertan” fogalmakra, módosítva a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletet. Eszerint okos város: olyan település, amelyik az integrált településfejlesztési stratégiáját okos város módszertan alapján készíti és végzi; az okos város módszertan pedig települések vagy települések csoportjának olyan településfejlesztési módszertana, amely a természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, a lakosság fokozott bevonásával fejleszti.

Fenti tényeket lehetőségnek tekintve, az elmúlt hónapban elfogadott DJP 2.0 kormányhatározat (1456/2017. (VII. 19.) Korm. határozat) önálló fejezetet szentel az „okos város” megközelítésnek.

A Kormány kiemelkedően fontosnak tartja a helyi, települési és térségi közösségek digitális fejlesztési programjainak, illetve az Okos Város fejlesztések támogatását, ezért elrendelte Okos Város munkacsoport, illetve Okos Város és Okos Térség közigazgatási mintaprojektek létrehozását, valamint az Okos Város megoldások megjelenítését a kormánytisztviselői és köztisztviselői képzésekben.

A Kormány Okos Város munkacsoportot hoz létre a koordinációs feladatok ellátására, a nemzetközi kezdeményezések és projektek szakmai támogatására, az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) felülvizsgálata kapcsán az Okos Város megközelítés érvényesítésére, illetve Okos Város, Okos Térség mintaprojektek szakmai támogatására. Ezen túlmenően ki kell dolgozni az Okos Város, Okos Térség cselekvési tervet, és létrehozni Okos Város és Okos Térség közigazgatási mintaprojekteket a fejlesztések tesztelése, az ügyfél-elégedettség és a hatékonyság mérése, a szabályozási és a finanszírozási modellek, valamint a képzés-fejlesztés megalapozása érdekében. Gondoskodni kell továbbá az Okos Város megoldások megjelenéséről a kormánytisztviselői és köztisztviselői képzésekben.

Melyek tehát részletesebben azok a területek, ahol a DJP szeretne hozzájárulni egy valódi és érdemi „okos város” rendszer kiépüléséhez:

1. a nem csak városokban, hanem térségi, járási, határon átnyúló együttműködések ösztönöz az okos város modell alkalmazására,

2. kellő összhangot kell teremteni az „analóg” magyar önkormányzati jogrendszer – Mötv. és végrehajtási rendeletei – valamint az informatikai-szociológiai nyelvezet között,
3. képzés szervezése, a magyar közszolgálat érintett részének, döntően önkormányzati köztisztviselők és munkavállalók részére, a képzés szervezésében a Civitas Sapiens Műhely együttműködés keretei között a jelen konferencia házigazdája, Tata Város Önkormányzata is aktívan részt vesz,
4. fontos az önkormányzati autonómia tiszteletben tartása, azaz csak puha ösztönző rendszerrel, és módszertani ajánlásokkal, nem hatósági aktusokkal kell a kormányzatnak ezen a területen haladnia, álláspontunk szerint erős és intelligens koordinációra van szükség, egyrészt a szabályozások és szakpolitikák szintjén, másrészt pedig a szabványosítás és a standardizáció szintjén,
5. határon túli kiterjesztés, azaz a legkorszerűbb település-, térség fejlesztési megoldásokat rendezett formában át kell adni a szomszédos államok magyar helyi vezetőinek, szakembereinek,
6. az okos város fejlesztések keresleti-kínálati piacterének hatékony és elvszerű működtetése, ahol a vevő a település, térség és valóban versenyztetni kell a szolgáltatókat, fejlesztőket, szállítókat ár-értékarány, fejleszthetőség és illeszthetőség, kompatibilitás területén,
7. az egyes okos város fejlesztések finanszírozási hátterének megteremtése, egyfajta minőségbiztosítási rendszer kialakítása: a Nemzetgazdasági Minisztérium szoros ellenőrzése mellett, akár hitelből is finanszírozhatók, hiszen az okos város megoldások nem pusztán fenntarthatók, hanem megtérülők.

A kormányhatározat elfogadásával adott az esély arra, hogy az okos város fejlesztések ne csak külföldi, olykor futurisztikusnak ható példákat jelentsenek, hanem a hazai önkormányzatok elsősorban hazai fejlesztések felhasználásával modernizálják szolgáltatásaikat a településen lakók nagyobb megelégedésére.

2. szekció, Pálma Rendezvényház

NÉPESSÉG CSÖKKENÉS - CSALÁDTÁMOGATÁS

dr. Váralljai Csocsány Jenő, egyetemi tanár

MIÉRT, MIT ÉS HOGYAN? CSALÁDBARÁT TEREK, LAKÁSOK, FUNKCIÓK

dr. Benda József, EKE OFI tudományos főmunkatárs

A demográfiai előrejelzések a népesség erőteljes csökkenését, ezzel a magyar kultúra és államiság radikális leépülését, tévesztését prognosztizálják.

Az eddigi beavatkozások eredménytelennek bizonyultak. Meggyőződésünk szerint azért, mert a népesedési krízis több meghatározó okát eddig nem tárta föl a túlspecializálódott szaktudomány. Ezek közé tartozik a gyermekkori szocializáció, az iskolarendszer működése, az önkormányzatok felelősségvállalása, a média, a kultúra számos ágazatának felelőssége, köztük az épített kultúráé is. Ezért különösen fontos az interdiszciplináris megközelítés és a szektorközi párbeszéd.

Eljött az ideje, hogy állami és politikai szervezeteink, vállalkozásaink, településeink, Istenhívő és világi, kisebb és nagyobb közösségeink, családjaink és személyesen is mindenki szembesüljön az élet egyik alaptörvényével. Ha nem leszünk képesek összefogni, világra hozni és testi-lelki egészségben felnevelni a következő nemzedékeket, akkor

- mindazok a szellemi és fizikai javak, értékek, amelyeket társadalmunk az elmúlt évezredekben felhalmozott, pár évtized alatt az enyészetté lesznek, és idegen népek kezébe kerülnek;
- nemzetünket kivezetjük a történelemből, és Magyarország Szent Istvánnal, Mátyás királlyal, Széchenyivel, Horthyval, Kádárral és utódaival együtt a legendák és mesék világába kerül.

A demográfiai helyzet megoldása nem tűr halasztást!

Az utolsó nagy létszámú korosztály, amely még képes lehet a trend megfordítására, 38-41 éves. Ők a következő években kilépnek a szülőkorból és a helyzet kezelhetetlenné, a leépülés visszavonhatatlanná válik. A probléma generációtörténeti áttekintése után az előadás a megoldási lehetőségeket tárgyalja, amelynek része a lakások, köztterek, lakónegyedek funkcióinak újra gondolása, majd sor kerül a szakmaközi párbeszédre.

További tájékozódás a témáról: <http://www.humanerok.hu/>

3. szekció, Új Kajakház Ökoturisztikai Központ

VÁROSBARÁT CSALÁD

Magyar Urbanisztikai Társaság

Körmendy Imre, urbanista, a MUT elnöke

Körmendy Imréné, építész

A családbarát városról szóló délelőtti előadás a szempontokat ad a családbarát településfejlesztéshez és -rendezéshez.

Itt az előadó feleségével írt könyvecskéje kerül bemutatásra, amelyben családok tapasztalatait gyűjtötték csokorba: hogyan válhatunk sorsunk aktív irányítóivá s mások segítőivé.

TERMÉSZETALAPÚ MEGOLDÁSOKKAL AZ ÉLHETŐ VÁROSOKÉRT

Szkordilisz Flóra, a MUTK ügyvezetője

Melyek azok a megoldások, amelyek az élhető város megteremtését biztosítják? A természetalapú megoldások – Nature-based Solutions (NbS) – az Európai Unió által is támogatott új koncepció, mely holisztikusan tekint a városi kihívásokra és komplex megoldásokat keres korunk környezeti, gazdasági, társadalmi válságaira. Ezek a megoldások képesek több városi kihívás fenntartható és szimultán módon való kezelésére, azzal a potenciállal, hogy alkalmazásukkal hozzájárulhatunk egy zöld és „jövőbiztos” társadalom létrehozásához, és „jól-lét” növeléséhez; egyúttal üzleti lehetőségeket biztosítva az európai városok számára.

Az előadásokat beszélgetés követi.



FŐÉPÍTÉSZEK-AKTUALITÁSOK

Salamin Ferenc

Magyar Főépítészek– Országos Főépítési Kollégium – Egyesület elnöke

HELYZETÜNK

Reményeink szerint fordulóponthoz érkezett a települések és főépítészek helyzete. A korábbi gyakorlat szerinti mellőzés helyett most lehetőséget kapott az építész-főépítész társadalom, hogy helyzetbe hozza magát, de első sorban az építészet, a helyi örökség ügyét. A Településképi Arculati Kézikönyv kötelező elkészítése és annak állami támogatása lehetőséget teremt, hogy szakmánk országos szinten napirenden tartsa a társadalom különböző rétegeinél ezt a témát. A település vezetőit meg lehet győzni, hogy az építészeti örökség náluk is milyen fontos, az új épületek hogyan tudják az élhető falut vagy várost elősegíteni, a települések lakóinak érdeklődését pedig fel lehet kelteni a téma iránt, és sokat lehet velük beszélgetni az utcákról, terekről. Sok helyen tapasztaltam, hogy a korábban érdektelen polgármester, vagy testület is lelkesedéssel foglalkozik a településképi kérdésekkel, a helyi örökséggel, a rendezett táj megteremtésének lehetőségével a TAK kapcsán.

A TAK elkészítése elsősorban nem településrendezési kérdés, hanem építészeti értéktárás, építészeti értékrögzítés, és építészeti-értelmisségi feladat az épített környezett használó, lakó emberek szemének felnyitására, szemléletének kisebb-nagyobb mértékű változtatására. Tudom, hogy ez nehéz feladat, ezt csinálom harminc éve főépítészként és építészként. De legalább próbáljuk meg, és higgyünk benne, hogy lesz eredménye. Mert lesz. Nem annyi és nem olyan, mint amit képzeltünk, de még mindig több, mintha csak otthon keseregnénk TAK ügyben. Talán mi magunk is változni fogunk. Talán előnyünkre.

És még egy óriási lehetőség: az építészek pozitív fellépésével, a településképi rendelet megalkotásával a legtöbb településen alkalom nyílik a továbbiakban főépítész alkalmazására, hiszen ki fogja a feltárt értékeket védeni? Az építési hatóságnak nem feladata ez, a főépítési egyeztetés előírása, a főépítész megbízása viszont folyamatos építészeti, településképi segítséget jelenthet a falunak és városnak. Folyamatos párbeszéd alakulhat ki a helyi vezetők, az emberek és az építészek között, ami csak segíthet az ország épített és táji megjelenésének. Ennek elérése csak rajtunk, építészeken múlik, a mi személyes erőnkön, meggyőzésünkön, elhivatottságunkon. A lelkesedés a legtöbb emberben pozitív hozzáállást eredményez, ebben bízhatunk.

EGYEZTETÉSEK

A Főépítési Kollégium egyik legfontosabb feladata továbbra is, hogy az építész szakmai szervezetekkel folyamatosan egyeztessen és az építészet érintő kérdésekben egységes álláspontot képviseljenek és jelezzenek a döntéshozók felé. Erre az Építész Kamara, a Magyar Művészeti Akadémia, az Építőművészek Szövetsége és a többi szervezet továbbra is kész, mert csak így lehet hatást elérni szakmánkban. A Miniszterelnökséggel, azon belül az Építészeti Helyettes Államtitkársággal is folyamatos az egyeztetés, a szakmánkat és a főépítészeket érintő kérdésekben kikérik a véleményünket, bár hivatalosan egy civil szervezettel nem előírt az egyeztetés. Többek között az építész szervezetek lobby tevékenységének köszönhetően (a megszűnés után) megújult az építész díjak egy része, melyek előkészítésében, bizottsági munkájában a Kollégium is részt vesz.

A településképi rendelkezések után a továbbiakban a főépítési és tervtanácsi rendeletek megreformálására lenne szükség, valamint a főépítészek szakmai képzésével és vizsgáztatásával kapcsolatos szabályozás megújítására. Alábbiakban néhány kiragadott sor a megfogalmazott célokból:

FŐÉPÍTÉSZ RENDELET:

- állami főépítésznek önálló főosztálya legyen a Kormány megbízott alá tartozva.
- állami főépítész önkormányzati vagy építettői kérésre egyeztető tárgyalást tartson településrendezési, ill. építés hatósági ügyekben a szakhatóságok bevonásával.
- főépítési vizsga átalakítása, új követelményrendszer, új eljárásrend és vizsgabizottság.
- főépítész vizsga alól mentesítés gyakorlat alapján, és egyedi méltányosságból.
- főépítési munkához építész tervezési gyakorlat szükséges.
- főépítészek továbbképzése, konferenciája az előírt továbbképzés része legyen, állami főépítészek és OFK szervezésében.
- önkormányzati főépítész a szerződésében rögzítse megbízójával a területén végzett tervezési tevékenységét, és a Kamaránál jelentse be.
- önkormányzati főépítész akadályoztatása esetén a helyettesítés a szerződésben rögzítendő (helyettes főépítész, stb.).

- főépítési vizsga követelményében az államigazgatási rész radikálisan csökkentendő, önkormányzati jog alapjai, szakmai jogrendszer és rendeletalkotás a fontosabb.
- főépítési vizsga készségkérdések figyelembe vétele nagyobb súllyal, építészeti tervek véleményezése és az illeszkedés vizsgálata nagyobb szerepet kapjon.

TERVTANÁCSI RENDELET:

- az építészeti egységesen kell kezelni, a műemlékek és a településrendezési tervek is az építészeti (állami főépítési) tervtanácsok körébe tartozzanak.
- megszüntetendő az az állapot, hogy az építetőnek / tervezőnek egy tervvel több tervtanácshoz / főépítészhez / szakhatósághoz kelljen mennie.
- a tervtanácsi ügyintézés az ÉTDR-en kívül legyen.
- legalább egy tag építészeti díjjal rendelkező tag legyen a tervtanácsban.
- településrendezési eszközök tervtanácsi véleményezése szükséges.
- védett területen és épületnél, települések központjában, ill. közpénz felhasználása esetén kötelező legyen a tervtanácsi vélemény.
- tervtanácsi véleményben nagyobb szerepet kapjon a szakmaiság, a településkép, az illeszkedés, a helyi karakter, az építészeti színvonal, indoklásban a szakmai szempontokat is lehessen használni.

2017.

Ebben az évben lesz egyesületünk három éves, ősszel beszámoló elkészítése és tisztújítás esedékes. Tovább kell erősítenünk szervezetünket, ezért kérem a főépítészeket és építészeket, hogy aki részt kíván venni a munkánkban, jelentkezzen az egyesület tagjának.

AZ ORSZÁGOS FŐÉPÍTÉSZI KOLLÉGIUM ELNÖKSÉGE ÉS PÓTTAGJAI

2013-2017

ELNÖK	SALAMIN FERENC	Szerencs város főépítésze +36 30 914 9728 salamin.ferenc@gmail.com
ALELNÖK	L. BALOGH KRISZTINA	Kaposvár megyei jogú város főépítésze +36 30 989 6100 foepitesz@kaposvar.hu
TAGOK		
Megyei főépítész	PENGŐ JULIANNA	Komárom-Esztergom megye főépítésze +36 34 517 119, +36 30 382 1176, pengo.julianna@kemoh.hu
Megyei j. városi főépítész	ALELNÖK	
Fővárosi kerületi főépítész	FERNEZELYI GERGELY DLA	Bp. VIII. ker. Józsefváros főépítésze +36 20 236 8007 FernezelyiG@jozsefvaros.hu
Települési főépítészek	BÉRES ISTVÁN	Gyula és Mezőkovácsháza városok főépítésze +36 30 382 5946 beres@gyula.hu , beresistvan61@t-online.hu
	KÁLMÁN KINGA	Pilisvörösvár város, Csobánka község főépítésze +36 30 228 0264 foepitesz@pilisvorosvar.hu
	TÉNYI ANDRÁS	Nagykőrös város főépítésze +36 53 550 306 foepitesz@nagykoros.hu , tenyi68@gmail.com
	TURI ATTILA	Budakalász város főépítésze +36 30 242 7104, info@turi-arch.hu
Szakértő főépítész	BODONYI CSABA DLA	Tokaj város volt főépítésze +36 30 205 6453 bodep@t-online.hu
Állami főépítész	DR. SERSLINÉ KÓCSI MARGIT	Budapest állami főépítésze +36 1 485 6945, +36 20 224 2237 kocsi.margit@bfkh.hu
Elnöki tanácsadó	ZÁBRÁNSZKYNÉ PAP KLÁRA	+36 20 326 9694 papklara@t-email.hu
TISZTELETBELI ELNÖKÖK	PHILIPP FRIGYES	+36 30 991 1079 philipp.frigyes@nagymaroscsoport.hu
	DR. TÓTH ZOLTÁN	+36 30 500 5277 t.z.terv@gmail.com
	VIRÁNYI ISTVÁN	+ 36 30 263 0159 lorincz.viranyi@t-online.hu
TITKÁR	NÉMETH ÁGNES	foepiteszek@foepiteszek.hu

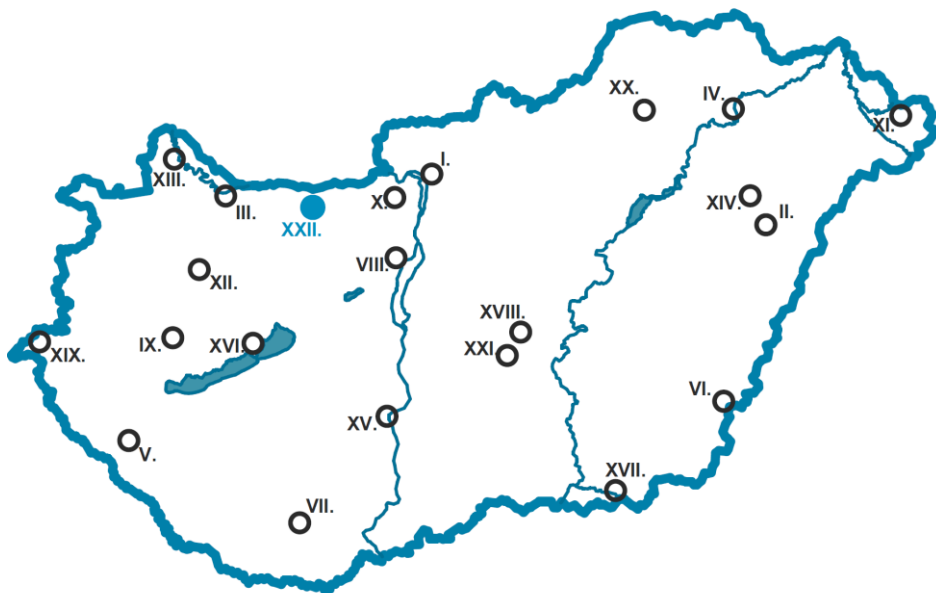
PÓTTAGOK		
Megyei főépítész	SZABÓNÉ PÁNYI ZSUZSANNA	Pest megye főépítésze +36 20 936 9607 panyiz@pestmegye.hu , panyi@t-online.hu
Megyei j. városi főépítész	RÁTKAI ATTILA	Eger megyei jogú város főépítésze +36 20 571 0195, ratkai.attila@ph.eger.hu ratkaiattila.eger@gmail.com
Fővárosi kerületi főépítész	BARTA FERENC	Bp. XIV. ker. Zugló főépítésze +36 70 623 9552 barta@zuglo.hu
Települési főépítészek	JENEY LAJOS DLA	elhunyt 2014. augusztus 18-án
	CSERNYUS LŐRINC	Csenger város és Závod község főépítésze +36 30 510 0041 csernyuslorinc@t-online.hu
	ZSIGMOND LÁSZLÓ	Mátészalka, Rácalmás és Veresegyház városok főépítésze +36 30 950 3404 zsigmond@kvadrum.hu
	DR. FARKAS GÁBOR DLA	Cegléd és Dabas városok főépítésze +36 30 953 3987 f.iroda@externet.hu
	KÉRI KATALIN	Paloznak, Balatonakali, Balatonudvari községek és Berhida város főépítésze +36 70 703 0320 archi.epitesz@gmail.com
Szakértő főépítész	SCHREFFEL JÁNOS	Bp. XI. Újbuda ny. főépítésze +36 30 655 3019 schreffel@t-online.hu schreffel.janos@gmail.com
Állami főépítész		póttag nincs

FŐÉPÍTÉSZI KONFERENCIÁK HELYSZÍNEI ÉS TÉMÁI

A Kollégium a Főépítészeti Statútum Bizottsága ötlete alapján 1996-ban, Vác város főépítésze kezdeményezésére tartotta meg első konferenciáját. Azóta minden évben más városban, eltérő témát választva tartja meg konferenciáit, a települések erkölcsi/szakmai/anyagi ajánlatai alapján.

I.	A főépítészeti tevékenység tartalma	1996.	Vác
II.	Főépítész – fejlesztés – rendezés	1997.	Debrecen
III.	A változások képe – a képek változása	1998.	Győr
IV.	Építészet – örökség – arculat	1999.	Tokaj
V.	Településeink múltja, jelene, jövője a régiók Európájában	2000.	Nagykanizsa
VI.	A vonzó település – településmarketing és főépítészek	2001.	Gyula
VII.	A távlatok és a mindennapok	2002.	Pécs
VIII.	Az agglomeráció – társégi folyamatok hatása a települések életére	2003.	Érd
IX.	Településközpontok megújítása – főterek, főutcák revitalizációja	2004.	Sümege
X.	Település a tájban – táj a településben	2005.	Pilisszentkereszt – Dobogókő
XI.	A falu	2006.	Túristvándi
XII.	Kapcsolatok – egy malomban őrölünk, örülünk, örülünk	2007.	Pápa
XIII.	Határtalanul	2008.	Mosonmagyaróvár
XIV.	A hely öröksége, az örökség helye – identitás nélkül nem lehetséges harmonikus fejlődés	2009.	Hajdúböszörmény
XV.	Párbeszéd, avagy a kreativitás ereje- a kulturális alapú településfejlesztés	2010.	Paks – Györköny
XVI.	Vendégváró vízpartjaink	2011.	Balatonfüred
XVII.	Számvetés és jövőkép	2012.	Makó
XVIII.	Illeszkedés	2013.	Nagykőrös
XIX.	Település - Természet - Ember	2014.	Szentgotthárd

XX.	Épített örökségünk, mint génbank	2015.	Miskolc
XXI.	Szecesszió, Arányos fejlődés, Az építészet joga	2016	Kecskemét
XXII.	Családbarát város	2017	Tata



TÁMOGATÓK LISTÁJA

támogatók	MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA	www.mma.hu
	NEMZETI KULTURÁLIS ALAP	www.nka.hu
	TATA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	www.tata.hu
szakmai támogatók	MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE	www.meszorg.hu
	MAGYAR URBANISZTIKAI TÁRSASÁG	www.mut.hu
	MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA	www.mek.hu
főszponzorok	FAKRO MAGYARORSZÁG KFT.	www.fakro.hu
	MINDIGIS TÉRINFORMATIKAI IRODA KFT.	www.mindigis.hu
	PLAN BAU MÉRNÖKI IRODA KFT.	www.planbau.hu
	SPAR MAGYARORSZÁG KERESKEDELMI KFT.	www.spar.hu
szponzorok	BARINA INGATLANFORGALMAZÓ ÉS FEJLESZTŐ KFT.	
	BENDA INGATLANFEJLESZTŐ KFT.	
	EUROCELL TAPOLCA KFT.	www.eurocell.hu
	FOGASKERÉKGYÁR KFT.	www.fogaskerekgyar.hu
	GÜNTNER-TATA KFT.	www.guentner.hu
	HIRE-ONE SZEMÉLYZETI TANÁCSADÓ KFT.	www.hireone.hu
	J&S SPEED KFT.	www.js.hu
	LASSELSBERGER-KNAUF KFT.	www.lb-knauf.hu
	MINDIGIS TÉRINFORMATIKAI IRODA KFT.	www.mindigis.hu

MIXTURA KFT.	www.mixtura.hu
MV FAIPARI KFT.	www.mvfaiparikft.hu
NÁGEL NORDART BT.	www.nordart.hu
OLD LAKE GOLF HOTEL & CLUB	www.oldlakegolf.com
PIKANTE-GASZTRO KFT.	www.pikant.hu
PLAN BAU MÉRNÖKI IRODA KFT.	www.planbau.hu
PLATÁN ÉTTEREM ÉS VENDÉGHÁZ	www.platanrestaurant.hu
PREFA HUNGÁRIA KFT.	www.prefa.hu
REVERSION FALSZÁRÍTÓ KFT.	www.reversion.hu
SPAR MAGYARORSZÁG KERESKEDELMI KFT.	www.spar.hu
TOM-FERR ZRT.	www.tomferr-automotive.de
TÓVÁROSI MALOM KFT.	
VÉRTES-ÚT ÉPÍTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	www.vertes-ut.hu
VITA-SÜTŐ KFT.	
WIENERBERGER ZRT.	www.wienerberger.hu

JEGYZETEK

TARTALOM

Bevezető.....	2
A konferencia programja.....	4
Előadások, szekciók témái.....	8
Főépítészek-aktualitások.....	17
Az Országos Főépítési Kollégium elnöksége és póttagjai.....	20
Főépítési konferenciák helyszínei és témái.....	22
Támogatók listája.....	24
Jegyzetek.....	26

Kiadja: Magyar Főépítészek – Országos Főépítési Kollégium – Egyesület és a
Duna-Gerecse Turisztikai Nonprofit Kft

Megjelent: a XXII. Országos Főépítési Konferencia előzetes anyagaként

Szerkesztő: Kálmán Kinga

Lektorálták: az anyagok szerzői

Készült: 250 példányban

Sokszorosítja: Sollers Nyomdaipari Kft.